

А К Т
лісопатологічного обстеження насаджень
ДП «Словечанський лісгосп АПК»,
що потребують суцільної санітарної рубки

01 серпня 2025 року

с. Словечне
Коростенський район
Житомирська область

На звернення ДП «Словечанський лісгосп АПК», лист № 1153 від 23.07.2025 року, відповідно п. 30 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555 (зі змінами) та наказу від 23.07.2025 № 185а в/ч «Про створення комісії з визначення доцільності призначення суцільної санітарної рубки», комісією в складі, головного спеціаліста відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Вадима САВЧУКА, головного спеціаліста відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Олександра ГАРБАРА, представника Овруцької міської ради Володимира БАШИНСЬКОГО, голови Словечанської сільської ради Володимира ТРИКИШІ, провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Юрія ДВОРАКІВСЬКОГО, начальника відділу лісового господарства Житомирського обласного комунального агролісогосподарського підприємства «Житомироблагроліс» Сергія ГРИЦЕНКА, головного лісничого ДП «Словечанський лісгосп АПК» Михайла ЛІНКЕВИЧА, лісничих Словечанського лісництва Сергія ОЛЕХНОВИЧА, Слобідського лісництва Василя ГРИБА та Овруцького лісництва Олександра ОЛЕХНОВИЧА в період з 28 липня по 01 серпня 2025 року проведено лісопатологічне обстеження насаджень ДП «Словечанський лісгосп АПК», що потребують суцільної санітарної рубки (далі - ССР) в 2025 році.

Результати обстеження

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2023 року.

Словечанське лісництво

Категорія захисності - експлуатаційні ліси.

Кв. 102, вид. 1, площа 2,8 га, згарище, бонітет 1, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (1), у північній частині виділу на площі 2,3 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 102, вид. 10, площа 4,4 га, згарище, бонітет 2, ТЛУ- В₄ДС. На ділянці (1), у західній частині виділу на площі 2,6 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 102, вид. 39, площа 2,8 га, згарище, бонітет 1, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (1), у південній частині виділу на площі 1,8 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 104, вид. 27, площа 4,5 га., склад 7С3ЗБп, вік 35 років, повнота 0,70, бонітет 1, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (1), на переважній площі виділу на площі 4,1 га,

спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 104, вид. 36, площа 4,4 га, склад 8Сз(65)2Сз(80), вік 65 років, повнота 0,70, бонітет 1, ТЛУ- В₂ДС. На всій площі виділу 4,4га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Вищевказані обстежені насадження Словечанського лісництва, пошкоджені пожежею, відповідним чином відображені в акті про лісову пожежу №1 від 16.04.2020 р.

Слобідське лісництво

Категорія захисності - експлуатаційні ліси.

Кв. 61, вид. 31, площа 5,2 га., склад 10Сз, вік 78 років, повнота 0,80, бонітет 3, ТЛУ- А₂С. На ділянці (1), у південній частині виділу на площі 2,6 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами.

Кв. 128, вид. 48, площа 5,1 га., склад 10Сз, вік 61 рік, повнота 0,60, бонітет 1, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (1), у центральній частині виділу на площі 1,8 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами.

Овруцьке лісництво

Категорія захисності - експлуатаційні ліси.

Кв. 31, вид. 2, площа 4,4 га, загибле насадження, бонітет 2, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (1), у західній частині виділу на площі 2,1 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Вищевказане обстежене насадження Овруцького лісництва, пошкоджене пожежею, відповідним чином відображене в акті про лісову пожежу № 1 від 16.04.2020 р.

Кв. 123, вид. 4, площа 3,9 га, загибле насадження, бонітет 2, ТЛУ- А₂С. На всій площі виділу 3,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 123, вид. 27, площа 7,0 га, загибле насадження, бонітет 2, ТЛУ- В₂ДС. На всій площі виділу 7,0 га, спостерігається масове всихання дерев сосни, берези та осики. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 123, вид. 29, площа 1,8 га, загибле насадження, бонітет 3, ТЛУ- А₂С. На всій площі виділу 1,8 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 123, вид. 38, площа 2,9 га, склад 8Сз2Бп+Ос, вік 45 років, повнота 0,50, бонітет 2, ТЛУ- А₂С. На всій площі виділу 2,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 123, вид. 43, площа 0,9 га, загибле насадження, бонітет 1, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (1), у північній частині виділу на площі 0,5 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Вищевказані обстежені насадження Овруцького лісництва, пошкоджені пожежею, відповідним чином відображені в акті про лісову пожежу № 2 від 16.04.2020 р.

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним санітарним станом – всиханням сильного ступеню. Причиною погіршення санітарного стану окремих лісових насаджень Словечанського та Овруцького лісництв є пошкодження пожежами в першій половині 2020 році сильного та дуже сильного ступеня. Характер всихання дерев (відмираючих та сухостійних) - суцільний. Висота нагарів на стовбурах дерев до зони тонкої кори, а обвуглення зони кореневої шийки (з відмиранням камбію) - більше $3/4$ периметра. На деревах сосни хвоя відсутня. Деревя сосни відпрацьовані такими стовбуровими шкідниками як: синя соснова златка, сірий довговусий вусач, шестизубий короїд тощо. Відбувається відшарування кори на стовбурах. Внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів шкідників-ксилофагів характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів.

Деревя інших лісотвірних порід (Бп) відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників та вражені трутовиком. На листяних деревах гілки другого і третього порядків відсутні, опадання кори. На деревах листяних порід в межах обвуглення стовбурів наявні плодові тіла грибів сапрофітів.

Деревя сосни та берези мають зовнішню або внутрішню стовбурову гниль, відбувається вітровал через згнивання комлевої частини, частина дерев стала неліквідом. В подальшому в насадженнях пошкоджених лісовими пожежами є висока імовірність відпаду та створення захаращеності.

Насадження розладнані, низькоповнотні, з великою кількістю сухостою, що має зовнішню гниль, частина стала неліквідом та створює захаращення.

Окремі обстежені лісові насадження Слобідського лісництва пошкоджені стовбуровими шкідниками – синя соснова златка та великий і малий соснові лубоїди: внаслідок зменшення стійкості хвойних лісів до шкідників та хвороб відбулося всихання хвойних насаджень, основною причиною якого є розповсюдження та розмноження стовбурових шкідників, які в свою чергу, є носіями збудників офіостомових грибів. Осередки стовбурових шкідників сильного ступеню. Переважна кількість дерев відноситься до V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (хвоя руда або відсутня, часткове або повне опадання кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, гілки другого і третього порядків відсутні. Насадження розладнані, низькоповнотні, з великою кількістю сухостою, що має зовнішню гниль, частина стала неліквідом та створює захаращення.

Крім того в обстежених соснових насадженнях спостерігається всихання другорядних порід дерев: берези повислої від трутовика справжнього, бактеріальної водянки. Переважна кількість дерев відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (листя дуже дрібне, жовтіє, крона дуже ажурна, всохло або всихає більше ніж на $2/3$ крони, сліди заселення стовбуровими шкідниками, гілки другого та третього порядків відсутні, опадання кори, наявність плодових тіл).

ВИСНОВОК

На час обстеження вказані негативні чинники призвели до утворення значної кількості сильно ослаблених, відмираючих дерев, свіжого сухостою та сухостою минулих років. Життєздатні дерева I-III категорії стану (без ознак ослаблення, ослаблені та дуже ослаблені) на даній ділянці становлять повноту нижче критичного показника п.27 діючих Санітарних правил в лісах України.

Комісія визначила загиблі та розладнані ділянки, які доцільно призначити у ССР згідно діючих Санітарних правил в лісах України на таких площах:

Словечанське лісництво

кв.102, вид. 1, ділянка (1) – 2,3 га;

кв.102, вид. 10, ділянка (1) – 2,6 га;

кв.102, вид. 39, ділянка (1) – 1,8 га;

кв.104, вид. 27, ділянка (1) – 4,1 га;

кв.104, вид. 36, ділянка (-) – 4,4 га;

Разом по лісництву: 15,2 га.

Слобідське лісництво

кв.61, вид. 31, ділянка (1) – 2,6 га;

кв.128, вид. 48, ділянка (1) – 1,8 га;

Разом по лісництву: 4,4 га.

Овруцьке лісництво

кв.31, вид. 2, ділянка (1) – 2,1 га;

кв.123, вид. 4, ділянка (-) – 3,9 га;

кв.123, вид. 27, ділянка (-) – 7,0 га;

кв.123, вид. 29, ділянка (-) – 1,8 га;

кв.123, вид. 38, ділянка (-) – 2,9 га;

кв.123, вид. 43, ділянка (1) – 0,5 га;

Разом по лісництву: 18,2 га.

Всього обстежена площа по даному підприємству складає **37,8 га.**

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Вищевказані ділянки під ССР провести згідно діючих Санітарних правил в лісах України, вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та Висновку з оцінки впливу на довкілля № 21/01-7139/2 від 29.08.2024 року.

Підставою здійснення рубок є належність дерев до сухостійних, відмираючих або дуже ослаблених внаслідок пошкодження пожежами, шкідниками, хворобами лісу, внаслідок аварій та стихійного лиха.

ССР провести в 2025 році з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ССР – III квартал 2025 року.

Лісовій охороні підприємства встановити посилений лісопатологічний моніторинг за санітарним станом суміжних насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

На зрубках, що утворюються після виконання призначених ССР провести лісовідновні роботи шляхом створення лісових культур на площі 31,1 га та шляхом природного поновлення на площі 6,7 га восени 2025 року або навесні 2026 року.

Посадку лісових культур здійснити згідно діючих схем змішування, способів обробітку ґрунту та інших технологічних особливостей у відповідності до лісорослинних умов.

Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників і хвороб лісу не виявлено.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев не виявлено. Рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні також не виявлено.

Підписи членів комісії:

Головний спеціаліст відділу охорони та захисту лісів
Центрального міжрегіонального УЛМГ

Вадим САВЧУК

Головний спеціаліст відділу охорони та захисту лісів
Центрального міжрегіонального УЛМГ

Олександр ГАРБАР

Представник Овруцької міської ради

Володимир БАШИНСЬКИЙ

Голова Словечанської сільської ради

Володимир ТРИКИША

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ

Начальник відділу лісового господарства
ЖОКАП «Житомироблагроліс»

Сергій ГРИЦЕНКО

Головний лісничий
ДП «Словечанський лісгосп АПК»

Михайло ЛІНКЕВИЧ

Лісничий Словечанського лісництва

Сергій ОЛЕХНОВИЧ

Лісничий Слобідського лісництва

Василь ГРИБ

Лісничий Овруцького лісництва

Олександр ОЛЕХНОВИЧ